

Com a polític Puig i Cadafalch ha estat menystingut en comparació amb Prat de la Riba i Cambó. És cert que no fou un teoritzador del nacionalisme català ni el fundador de la Mancomunitat com Prat, ni un líder tan brillant alhora que qüestionat com Cambó. Però convé preguntar-se si la imatge de Prat de la Riba que ha arribat als nostres dies seria la mateixa si, en lloc de morir quatre mesos abans de la revolució bolxevic de 1917 i a l'edat de quaranta-set

anys, hagués mort com Puig i Cadafalch als vuitanta-nou, després d'haver-se hagut d'enfrontar amb l'època del pistolisme sindicalista, la dictadura de Primo de Rivera, la República del 14 d'abril de 1931, els fets del sis d'octubre de 1934, la Guerra Civil i la dictadura franquista, esdeveniments que frustraren les possibilitats del catalanisme que Puig i Cadafalch defensà. Convindria aprofitar el fet d'haver aconseguit la reposició de les quatre columnes que Puig i

Cadafalch féu aixecar al recinte de l'Exposició de 1929 a Montjuïc, per a donar-li el lloc que li correspon a la memòria col·lectiva com a segon president de la Mancomunitat de Catalunya i restaurador de l'Institut d'Estudis Catalans després de la Guerra Civil, a més d'eminent arquitecte, arqueòleg i historiador de l'art. I el record del qual és mereixedor hauria de començar al mateix Palau de la Generalitat, que, per cert, ell restaurà i habilità el 1908.

ARQUEOLOGIA | el tresoret d'Òrrius

JOSEP M. ROQUÉ MARGENAT

Al'any 1981 el rector de la parròquia de Sant Andreu d'Òrrius Mn. Joan Capell realitzava unes obres de restauració a la capella del Roser de l'església. El repicat del mur havia posat de manifest que es tractava del presbiteri de la capella preromànica, visible des de l'exterior. En la substitució de l'enllosat, van ser descobertes un conjunt de monedes que, posteriorment, han estat qualificades de Tresoret d'Òrrius.

Aquesta troballa va portar a fer una excavació d'urgència a principis de 1982 dirigida per professionals de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona amb la col·laboració del Grup Arqueològic del Museu Municipal de Vilassar de Dalt.

El conjunt de monedes està format per 216 diners d'argent o de billó ric, encunyades amb unes tipologies del temps dels Comtes Berenguer Ramon I i Ramon Berenguer I, desconegudes fins al moment de la troballa i havien estat amagades entre els

anys 1035 i 1041. Actualment, es troben dipositades al Museu Nacional d'Art de Catalunya.

En motiu del 30è aniversari de la troballa, els Amics del Pessebre Vivent d'Òrrius van preparar un seguit d'actes, tant per a recordar i honorar els components del Grup Arqueològic de Vilassar de Dalt, com també per a fer una tasca divulgativa per a enfortir el coneixement tant del propi Tresoret com de l'entorn natural i social d'Òrrius ara fa 1000 anys.

Per a la commemoració es van preparar una sèrie d'actes programats prou rellevants. El divendres dia 9 de setembre va pronunciar una conferència el Sr. Joaquim Graupera, membre i fundador del Grup d'Història del Casal de Mataró, sobre *Òrrius (990-1035), una vila entre dues èpoques*. A continuació, hi va haver la inauguració a la Sala de Plens de l'Ajuntament una *Exposició retrospectiva de la troballa*, amb la col·laboració de la Secció d'Arqueologia del Museu Arxiu de Vilassar de Dalt i va cloure la jornada, a l'església parroquial de Sant Andreu, un

concert pedagògic d'instruments musicals medievals catalans dirigit pels *Ministers del Sabre*.

Per a l'endemà dissabte al matí, s'havia programat una visita guiada i comentada dels edificis medievals coneguts, civils (quatre masos) i religiosos (Sant Pere de Clarà, Sant Andreu d'Òrrius i Sant Bartomeu de Cabanyes), mentre que a la tarda va pronunciar una conferència destacada el Dr. Miquel Crusafont, President de la Societat d'Estudis Numismàtics, sobre *El Tresoret d'Òrrius i el seu valor històric*.

Com a cloenda dels actes, es va organitzar un sopar medieval, en el que, a jutjar per l'assistència, van quedar evidenciades les inquietuds medievals dels orriencs.

El cost prohibitiu que suposava el trasllat de les monedes, encara que fos una petita part, a Òrrius per a la seva exhibició temporal, ha obligat a posar en pràctica allò de que "Si Mahoma no va a la muntanya, és la muntanya que va a Mahoma" i el diumenge dia 2 d'octubre es va dur a terme una sortida col·lectiva per a veure les monedes al MNAC.